

Kansen en uitdagingen Toekomstbestendige sociale basis Raalte

September 2024

Gemeente Raalte

(Jeugd 27-)
Veilig, gezond en kansrijk opgroeien

A Trends en ontwikkelingen

Gebruik Jeugdhulp

- In Raalte is het gebruik van jeugdhulp rond de 6%, dit ligt lager dan het gemiddelde in de regio en veel lager dan het landelijk gemiddelde van 13%.
- In 2019 was de stijging van het gebruik van Jeugdhulp t.o.v. 2015 10% voor Raalte. Inmiddels is dit percentage opgelopen naar 74% in 2023.
- Complexiteit van de problematiek en de zorgvragen is toegenomen.

Afgeleid uit de cijfers doet Jeugdbescherming de meeste zware verwijzingen. De gemeente doet de meeste verwijzingen in het algemeen. Door afspraken met huis- en jeugdartsen, zijn verwijzingen door hen flink gedaald en relatief laag.

Kinderen (4-12 jaar)

De vragenlijst is ingevuld door ouders van kinderen in de leeftijd van 4 tot 12 jaar.

- 96% van de kinderen voelt zich meestal (zeer) gelukkig.
- 10% van de kinderen heeft een verhoogd risico op psychosociale problemen.
- 89% van de kinderen zit lekker in hun vel.
- 91% van de kinderen is weerbaar (kunnen op een goede manier voor zichzelf opkomen).
- 93% van de kinderen praat met een volwassene over zorgen en problemen.

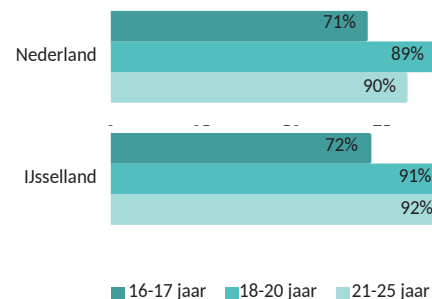
Jeugd (14-16 jaar)

- 24% van de jongeren in IJsselland ervaart psychische klachten, waarvan 2% ernstige.
- 26% van de jongeren in IJsselland heeft zich in de afgelopen 4 weken eenzaam gevoeld, peildatum najaar 2023 (18% van de jongens tegenover 34% van de meisjes).
- 44% ervaart stress door 1 of meerdere factoren (met name door school- of huiswerk).
- 10% heeft matig overgewicht, 2% zwaar overgewicht.

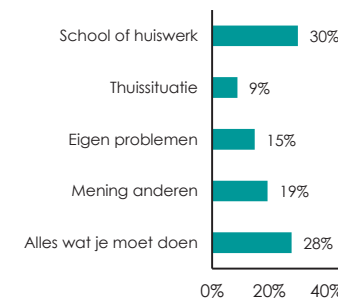
Jongvolwassene (18+)

- 52% van de jongeren in IJsselland ervaart psychische klachten, waarvan 9% ernstige.
- 45% ervaart stress door 1 of meerdere factoren (met name door school- of huiswerk).
- 10% heeft matig overgewicht, 2% zwaar overgewicht.
- Alcoholgebruik onder 18 tot 25-jarigen ligt hoger dan het landelijk gemiddelde.
- Het percentage laaggeletterde jongeren (<30 jaar) is 11% en ligt lager dan het landelijk gemiddelde van 13%.
- In de leeftijdsgroep 18-25 jaar is het eenzaamheidsgevoel het grootst (55%).

Alcoholgebruik afgelopen 12 maanden

Bronnen van stress

Wat zien we nog meer

- In de leeftijd van 12-18 jaar neemt het aantal jongeren wat lid is van een aantal sportverenigingen enorm af. Dit herstelt niet op latere leeftijd waardoor sportverenigingen steeds meer leden missen.
- Schuldenproblematiek onder jongeren neemt toe als gevolg van mogelijkheden van achteraf betalen bij online aankopen. De risico's hiervan zijn onvoldoende in beeld bij deze doelgroep.
- Ouders en kinderen met een stoornis in het autismespectrum hebben veel behoefte aan uitwisselen van ervaringsverhalen en hebben een ondersteuningsbehoefte.
- 20% van de jongeren (12-16 jaar) in de regio GGD IJsselland is jonge mantelzorger (de gemeente Raalte heeft hier geen cijfers over).
- In de regio IJsselland is 8% van de jongvolwassenen (16-25 jaar) mantelzorger. Ten opzichte van andere regio's is dit redelijk hoog.

Hervormingsagenda Jeugd (Landelijk beleid)

De gewenste beweging:

- Van individuele focus op het kind naar een contextgerichte aanpak. Betekent ook breder voor oplossingen kijken naar andere domeinen en verbinding tussen zorg voor jeugdigen en volwassenen.
- Randvoorwaarden rondom het gezin zoals bestaanszekerheid, wonen, onderwijs, veiligheid en geborgenheid op orde brengen.
- Relaties belangrijker maken dan prestaties.
- Minder uithuisplaatsingen.
- Jeugdhulp meer beschikbaar voor kwetsbaren door betere afbakening van wat onder jeugdhulp valt.
- Van estafette-aanpak naar doorbraak interventies.
- Verminderen administratieve lasten.

Financieel

Aan het jeugddomein is een besparing gekoppeld die samenhangt met de uitvoering van de Hervormingsagenda Jeugd van (oplopend) 1 miljard structureel in 2027. In 2022 en 2023 draagt het rijk nog respectievelijk 1,6 en 1,5 miljard extra bij. Gemeenten mogen rekening houden met een landelijke besparing ten gevolge van maatregelen van het rijk van: 500 miljoen in 2025, 500 miljoen in 2026 en 511 miljoen structureel in 2026. Hiervoor draagt het Rijk het financiële risico als het niet lukt.

Hervormingsagenda Jeugd

Beleidsmaatregelen Hervormingsagenda Jeugd (HVA) landelijk die een link hebben met de sociale basis:

- Maatschappelijke dialoog over normaliseren en versterken gewone leven.
- Laagdrempelige ondersteuning bij opvoeding.
- Problemen in de context van het gezin en in verbinding met andere domeinen oppakken.
- Onderwijs verbeteren en kinderopvang toegankelijker (onderwijs als plek voor vroegsignalering en plek waar problemen klein worden gehouden).
- Meer oog voor bestaanszekerheid.
- Naast toegang ook eigen inzet lokale teams gericht op versterken gewone leven en veerkracht.
- Met sterke verbindingen met andere domeinen.
- Samenwerking informele steunfiguren en ervaringsdeskundigen.
- Vijf basisfuncties lokaal team: veilige leefomgeving, tijdig signaleren vraag, vindbare en toegankelijke hulp, handelen met brede blik, leren en verbeteren.

B Wat we al doen

Op het gebied van Jeugd gaat er in Raalte al heel veel goed. Het Centrum voor Jeugd en gezin (CJG) is stevig gepositioneerd en op vrijwel alle indicatoren scoort Raalte beter dan het landelijke en vaak ook het regionale gemiddelde.

Centrum voor Jeugd en gezin

Het CJG biedt zowel collectieve als individuele ondersteuning aan jeugdigen en ouders. Dat kan zijn op verschillende gebieden en zowel bij levensgebeurtenissen als echtscheidingen.

Vragen worden systemisch benaderd waardoor een jeugdzorgvraag ook een participatie-antwoord voor een ouder kan betekenen.

Waar mogelijk en van meerwaarde worden antwoorden gevonden in de sociale basis en op andere terreinen dan jeugdzorg. Er wordt ingezet op collectieve oplossingen. Hiermee is het CJG een sterk lokaal team zoals genoemd in de Hervormingsagenda jeugd.

Kansrijke start

In het programma Kansrijke start wordt gewerkt aan:

- Prenatale voorlichting
- Prenatale huisbezoeken
- Netwerkbijeenkomsten voor professionals
- Nu niet zwanger
- Zorgpaden

Kansrijke start is ook een speerpunt in het GALA. We werken daarop samen met de gemeente Olst-Wijhe.

Aanpak Kind naar Gezond Gewicht

Er vindt op dit moment een pilot vanuit de GALA-middelen plaats.

Preventie middelenproblematiek

Inzet Tactus in het voorkomen van risicovol gebruik en het vroegtijdig signaleren en terugdringen van verslavingsproblemen bij volwassenen en jeugdigen. Het gaat om voorlichting, bewustwording en een laagdrempelig aanbod van collectieve of individuele ondersteuning. Voor 2024 hebben we aanvullende afspraken gemaakt over vaperen.

Taalschool Salland

Bij Taalschool Salland leer je als nieuwkomer (van 6 t/m 16 jaar) de Nederlandse taal.

Jonge mantelzorgers

In Raalte hebben we bij benadering 100 jonge mantelzorgers in beeld. Jaarlijkse organiseren we, samen met onze partners, de theatervoorstelling "Roos Radeloos" op scholen.

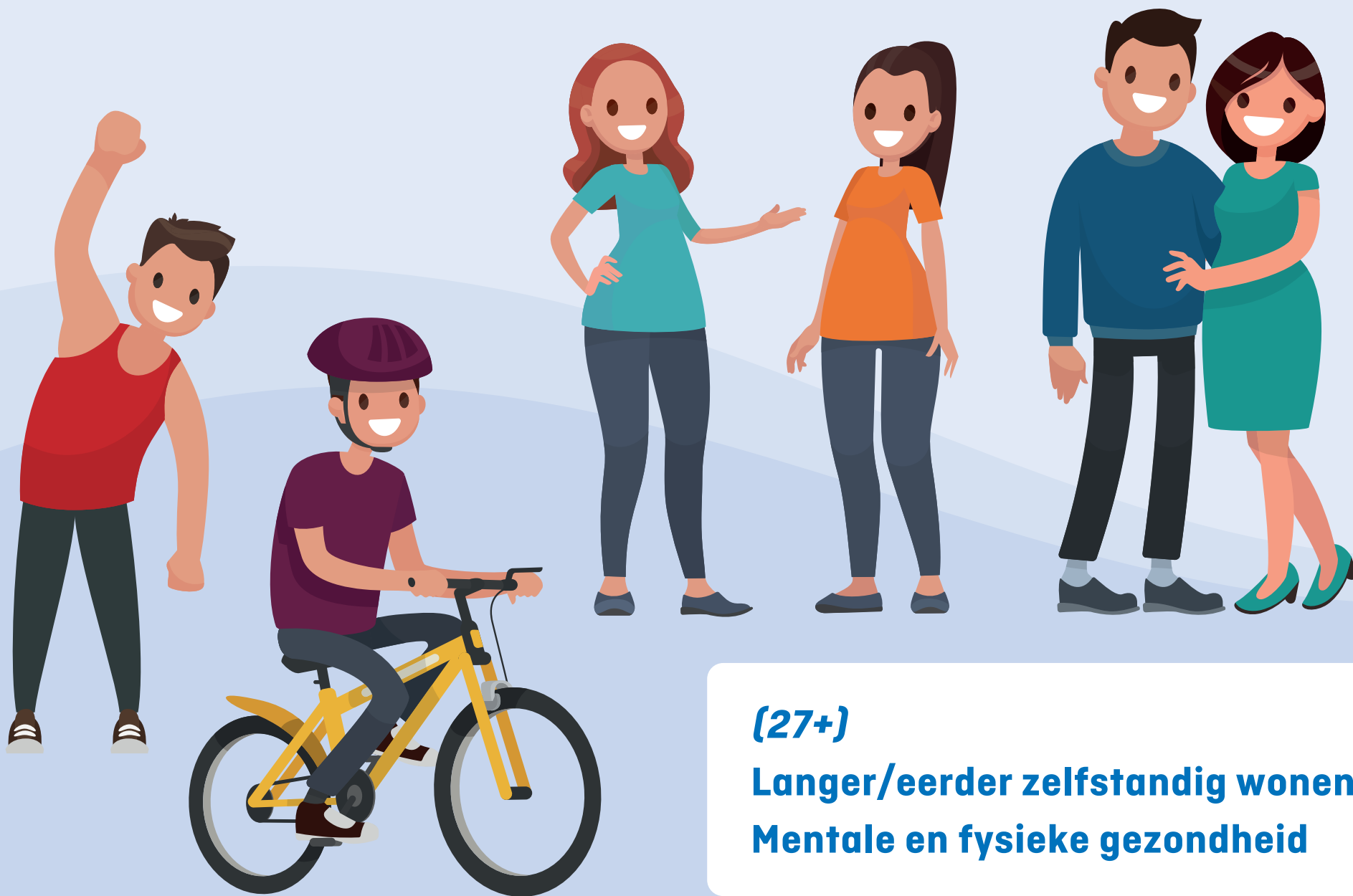
C Uitdagingen / vraagstukken

- Toename complexe hulpvragen.
- De mentale gezondheid van jeugdigen (waaronder ook prestatiedruk).
- Systemische problematiek (wordt voor kind hulp gezocht waarbij de vraag een oorsprong heeft bij problematiek ouders).
- Nog meer normaliseren.
- Toenemende kosten specialistische jeugdhulp.

D Kansen sociale basis

- Lichte (opvoed)ondersteuning nog meer vrij toegankelijk en collectief aanbieden.
- Interessante interventies voor ouders met voldoende inkomen in kaart brengen om zelf te betalen en wachtlijst te voorkomen.
- Meer aanbod voor mentale weerbaarheid voor jongeren in onderwijs en in de sociale basis.
- Verbinding verbeteren onderwijs en aanbod sociale basis.
- Meer gebruik maken van informele steunfiguren.
- Uitbreiding voorliggende inzet CJG.
- Beter benutten jongerenwerkers.

(27+)

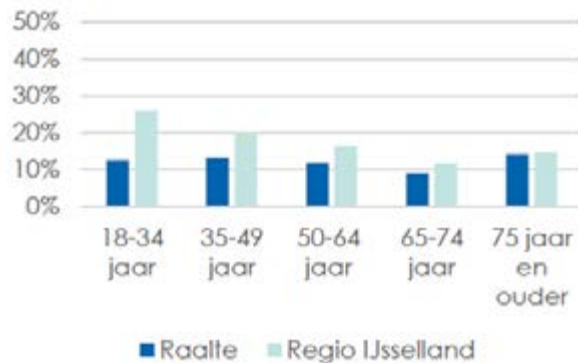
**Langer/eerder zelfstandig wonen +
Mentale en fysieke gezondheid**

A Trends en ontwikkelingen

Mentale gezondheid

- In de gemeente Raalte heeft 15,7% van de inwoners van 18 jaar en ouder psychische klachten. Dit is minder dan in de regio [19%] en minder dan in Nederland [22%]. Vrouwen hebben vaker psychische klachten dan mannen.

Heeft psychische klachten

- Met name in de wijk Olykampen in Raalte Dorp is het percentage inwoners met psychische klachten het hoogst.

Zelfdodingen 2019 - 2023

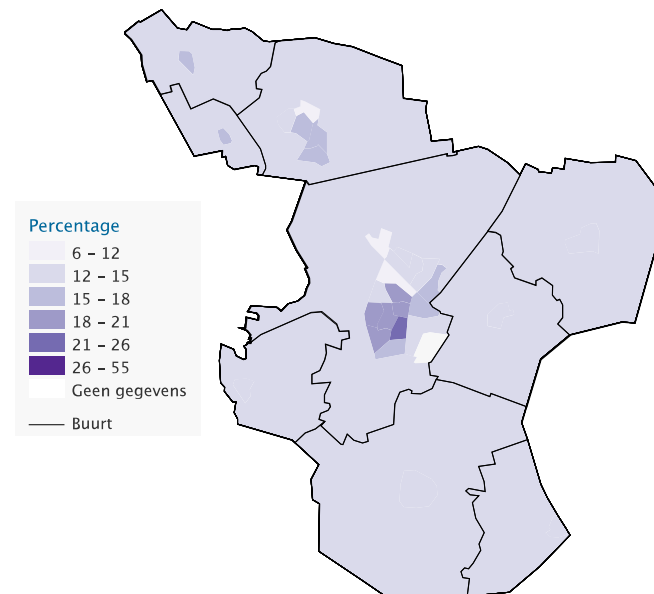
Per 10.000 inwoners

Bron: Team Forensische Geneeskunde GGD IJsselland (mei 2024).

Psychische klachten (MHI-5) in Raalte

18 jaar en ouder, per buurt, 2022

- Als het gaat over praten over de mentale gezondheid geeft 76% aan wel eens te praten over zijn/haar somberheid/depressie. Slechts 60% praat daarover met een professional.
- Het percentage zelfdodingen ligt in Raalte (en Dalfsen) hoger dan in de rest van IJsselland.
- De meeste psychische klachten in regio Midden-IJssel zijn bij jongvolwassenen en dan vooral bij vrouwen.
- 44% van de volwassenen in IJsselland voelt zich eenzaam, waarvan 4% ernstig. In Raalte voelt 42% eenzaamheid.
- In de wijken Olykampen en Raalte Centrum ligt het percentage eenzaamheid boven de 50%.

Fysieke gezondheid

- Ruim 52% van de inwoners in Raalte sport wekelijks. Dat is iets hoger dan het landelijke percentage van 51%. Wel zijn er verschillen per wijk. In Raalte Noord liggen de percentages nog hoger, namelijk boven de 60%. In de wijken Blekkerhoek, Westdorp, Langkamp en Olykampen wordt veel minder gesport (rond de 45%).
- In Raalte heeft 13,4% van de inwoners lichamelijke beperkingen. Landelijk is dit 15,2%. In de wijken Blekkerhoek, Olykampen, Raalte Centrum en Westdorp heeft meer dan 20% van de inwoners lichamelijke beperkingen.
- In Raalte voldoet meer dan 50% van de inwoners aan de beweegnorm. In Nederland ligt dit percentage op 46,8%. In de wijk Raalte Centrum ligt het percentage lager dan in Nederland, namelijk op 45,7%.

Langer/eerder thuis wonen

- Meer inwoners met een kwetsbare (mentale) gezondheid wonen langer zelfstandig thuis.
- In Raalte maakt 8% van de inwoners gebruik van een Wmo-voorziening. In een aantal wijken van Raalte ligt dit percentage hoger:
 - Blekkerhoek 17%
 - Olykampen 10%
 - Drostenkamp 22%
 - Langkamp 10%
 - Raalte Centrum 19%
 - Westdorp 11%
- De impact van de krapte op de woonmarkt heeft invloed op de keuzes van deze doelgroep.
- Een derde van de 55-plussers ziet de woning als ongeschikt bij het ouder worden of bij gezondheidsproblemen.

Mantelzorg en vrijwilligers

- Het percentage inwoners wat mantelzorg geeft is 14,8% en ligt hoger dan landelijk (13,5%).
- In de wijk Drostenkamp ligt het percentage mantelzorgers nog hoger, namelijk 16%.
- In de regio IJsselland is het percentage mantelzorgers van 18 jaar 14,2%.
- In de regio IJsselland is 32,3% van de inwoners actief als vrijwilliger. In de gemeente Raalte is 34,9% van de inwoners vrijwilliger. Zowel in de regio op gemeentelijk niveau liggen de percentages hoger dan in de rest van Nederland.
- Het aantal mantelzorgers en vrijwilligers neemt af waardoor de druk op de zorg zal toenemen.

Laaggeletterdheid

- Het percentage laaggeletterde migranten (>30 jaar) in Raalte is 10% en ligt daarmee fors lager dan het landelijk percentage van 31%.
- Het percentage laaggeletterde werkende inwoners van 50+ is 28% en ligt fors hoger dan het landelijk percentage van 14%.
- Het percentage laaggeletterde werkende inwoners tussen de 30-50 is 11% en ligt hoger dan het landelijk percentage van 8%.

Bestaanszekerheid

- In de gemeente Raalte heeft 14,1% van de inwoners moeite met rondkomen. In Nederland ligt dit percentage op 20,5%.
- In de wijken Olykampen en Langkamp hebben respectievelijk 17% en 23,6% van de inwoners moeite met rondkomen.
- In de wijk Olykampen heeft ruim 4% van de inwoners een voorziening werk & inkomen. Dit is ruim boven het gemiddelde percentage in alle dorpen en wijken (0,37%-1,23%).
- Armoede kan aanleiding zijn voor eenzaamheid.

B Wat we al doen

Schulden en financiële ondersteuning

Vroegsignalering: de gemeente heeft afspraken gemaakt met energiemaatschappijen, zorgverzekeraars, drinkwaterbedrijven en woningverhuurders over tijdig signaleren van betalingsachterstanden. Vanuit het Sociaal Loket wordt dan contact opgenomen en hulp aangeboden. Ondersteuning financieel: Rondkomen in Raalte | Gemeente Raalte

Er zijn diverse regelingen voor inwoners met een laag inkomen. Denk aan eenmalige energietoeslag, meedoen voor kinderen, meedoen 18+, bijzondere bijstand, warm voor elkaar, individuele inkomens-toeslag, kwijtschelding, collectieve zorgverzekering, voedselbank en hulp bij thuisadministratie.

Opgave Toekomstbestendige en leefbare dorpen en wijken

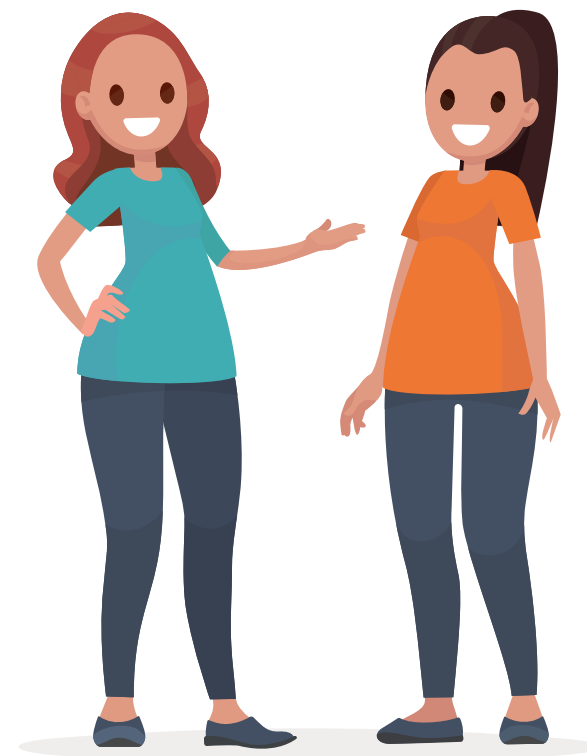
- Veel differentiatie in dorpen en wijken
- Perspectief vanuit wijk centraal
- Integrale oplossingen met meerdere doelen
- Nadere analyse volgt voor maatwerk
- Faciliteren initiatieven inwoners
- Ongelijk investeren en financiële flexibiliteit

Ontwikkeling van woonlocatie beschermd thuis

Woonvorm met 24 appartementen in vorm community waarin 1/3 regulier is en 2/3 van de inwoners meer ondersteuning nodig heeft. Appartementen zijn eigendom van Salland Wonen en worden in de sociale huursector aangeboden. Het idee is dat je dan ook in de wijk iets voor elkaar kunt betekenen.

Taalpunt

Bibliotheek Salland biedt via het Taalpunt de mogelijkheid om beter te leren lezen en schrijven, spreken, luisteren en/of rekenen. Ook voor anderstaligen. Deelname is gratis voor inwoners van onze gemeente.

C Uitdagingen en kansen

- Er wordt nog (te) veel in maatwerkoplossingen gedacht, ook vanuit onze eigen toegangsteams. Kans voor de sociale basis als de oplossingen daar beter in beeld zijn.
- Meer voorliggend aanbieden: bijvoorbeeld (individuele) begeleiding en ontmoeten en ervaringen delen (dagbesteding), om de druk op de WMO te verlichten.
- Laagdrempelige ondersteuning voor ouders om hun kinderen gezond en veilig op te laten groeien.
- Verbeteren financiële zelfredzaamheid.
- Voor deze leeftijdsgroep is het een uitdaging om alle life-events te doorstaan (sandwichgeneratie). Het gaat om ouders met kinderen, die ook nog vrijwilligerswerk verrichten, mantelzorger zijn en werken. Kan de sociale basis hier een rol spelen?
- Grotere rol van de werkgever als het gaat om vitaliteit, eenzaamheid, psychische klachten en mantelzorgtaken.
- Normaliseren psychische problematiek.

(AOW+ leeftijd)
Vitaal ouder worden

A Trends en ontwikkelingen

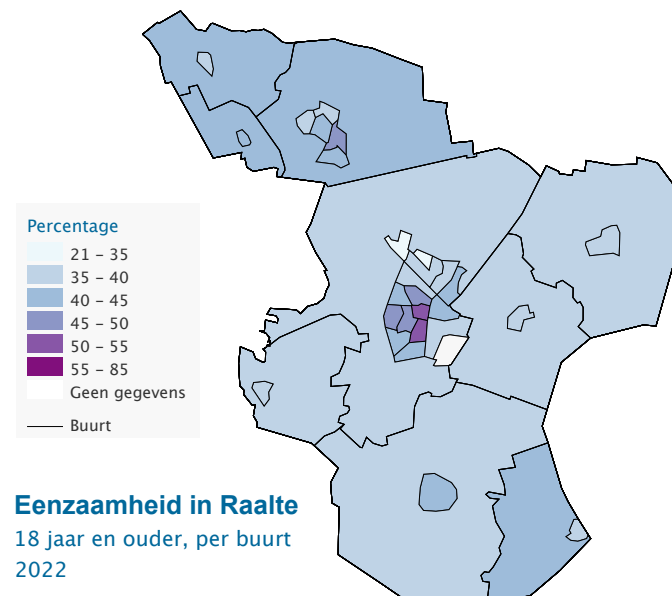
Demografie

- We hebben in heel Nederland te maken met dubbele vergrijzing: we krijgen steeds meer ouderen en deze ouderen worden ook steeds ouder.
- Afname geboortes.
- Het percentage inwoners van 65 jaar en ouder ligt in Raalte hoger dan in de regio en landelijk. Vanaf 2023 stijgt het percentage inwoners van 65 jaar en ouder ook sterker dan elders (19% in 2023 naar 32% in 2040). Absoluut stijgt het aantal ouderen van 9000 naar 13.500 inwoners (exclusief de groeiopgave).
- Deze generatie bestaat uit verschillende doelgroepen (ouderen met dementie, Parkinson, een beroerte (CVA), kwetsbare mentale gezondheid, en ouderen van een niet-Nederlandse komaf). De diversiteit aan problematiek binnen de doelgroep ouderen is groot.

Mentale en fysieke gezondheid

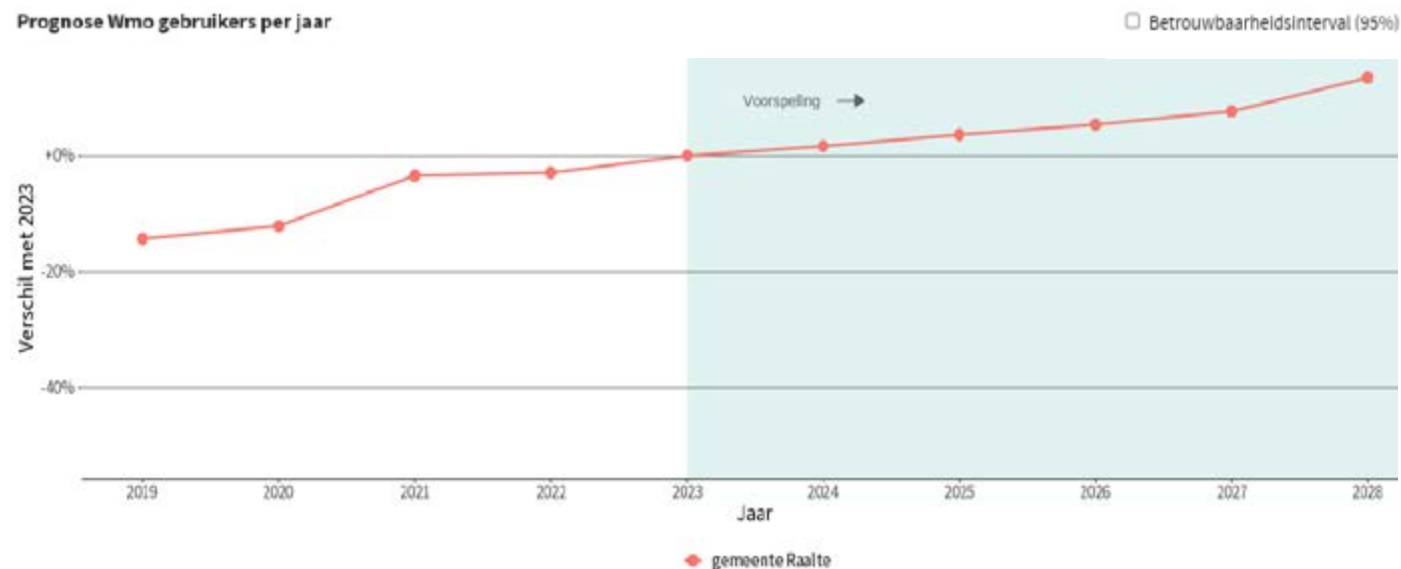
- Ruim 39% van de ouderen in Raalte sport wekelijks. Landelijk ligt dit percentage op 37%. Ook hier zijn verschillen per wijk zichtbaar. Zo liggen in het buitengebied van Mariënheem, Raalte Centrum, Westdorp, buitengebied Lierderholthuis, Nieuw Heeten en Heino Centrum de percentages lager dan landelijk.
- Een kwart van de ouderen is kwetsbaar.
- 60% van de ouderen geeft aan eenzaam te zijn. 1 op de 10 ouderen is ernstig tot zeer ernstig eenzaam (meest bij 75-plussers).
- In Raalte dorp en Heino is het percentage ernstige eenzaamheid het hoogst.
- Het percentage eenzaamheid is het grootst in de wijken Olykampen en Raalte Centrum.

- Het aantal mensen met dementie gaat stijgen. Deze stijging is het gevolg van de toename van het aantal ouderen maar ook steeds meer ouderen krijgen te maken met een vorm van dementie.
- Er is een verwachte toename van chronische aandoeningen, zorgvragen en zorgkosten bij een toenemende krapte op de arbeidsmarkt.
- Het aantal valongevallen vanaf 85 jaar en ouder ligt hoger dan gemiddeld in Nederland.
- 65 tot 74-jarigen hebben minder vaak psychische klachten dan de andere leeftijdsgroepen.
- Opvallend is dat slechts 40% van de 65-plussers praat over de mentale gezondheid, dat is lager dan de andere leeftijdsgroepen.
- Steeds meer ouderen stellen verhuizen naar intramurale setting waar intensieve zorg kan worden geleverd uit (ondanks dat zij daar wel recht op hebben). Dit leidt veelal tot een crisissituatie (opname).

Wonen en ondersteuning

- De verwachting is dat het aantal beschikbare mantelzorgers zal afnemen, wat de druk op zorgpersoneel kan verhogen.
- Het percentage mantelzorgers is het grootst in de wijk Drostenkamp in Raalte Dorp. Er is weinig inzicht in wat het bereik en resultaten rondom mantelzorgondersteuning zijn.
- Het aantal WMO-gebruikers zal stijgen door toename ouderen en door meer inwoners (groei-opgave). Het WMO-voorspelmodel voorspelt in 2024 een toename van 40%.
- We zien een stijging van het aantal woning-aanpassingen en inzet van complexere woningaanpassingen. De kosten voor woningaanpassingen zijn de afgelopen jaren fors gestegen.

Laaggeletterdheid en bestaanszekerheid

Ook bij de generatie ouderen bestaan geldzorgen en laaggeletterdheid en problemen met digitale vaardigheden. Er is geen specifieke data voor over deze doelgroep beschikbaar. De doelgroep valt onder doelgroep 27+.

B Wat er al is

Wonen

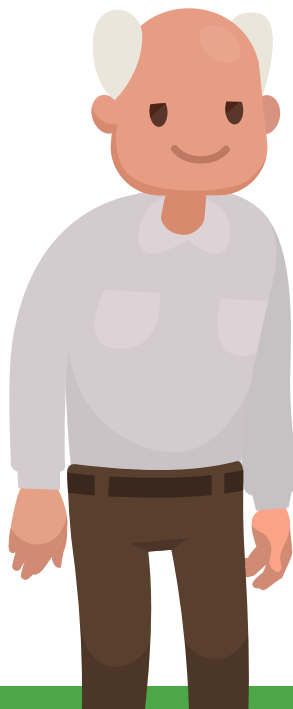
We hebben een regionaal afsprakenkader ouderen-huisvesting (regio West-Overijssel). Hierin staat de opgave voor nieuw te bouwen woningen (groeiopgave) en voor het aanpassen van bestaande woningen. De taakstelling hiervan ligt bij de Woondealregio. In 2024 en 2025 gaan we samen met onze partners aan de slag met een lokale vertaling van dit afsprakenkader (uitvoeringsplan woonzorgvisie). In deze lokale doorvertaling komen de volgende onderwerpen aan bod:

- Aanwezigheid van een ontmoetingsruimte in of nabij geclusterd of zorggeschikt wooncomplex.
- Zorgzame gemeenschappen; relatie met lokaal zorgbeleid (zorg en sociaal domein werken samen).
- Inzet op doorstroming.
- Inzet op dementievriendelijke wijken.

Voor kleinere bouwprojecten (niet zijnde onderdeel van de Opgave Groei) is een beleidsadviseur Wonen en Zorg betrokken om vanuit Sociaal Domein mee te denken over noodzakelijke woonvormen, doelgroepen en voorzieningen.

Ontmoeten en een zinvolle dag

De buut en Centraal Hart zijn twee wijkcentra in Raalte Dorp. De wijkcentra zijn gehuisvest in de twee intramurale zorgcentra in Raalte Dorp. Vraag is of dit past binnen de beweging om te normaliseren. In dorpskernen is ontmoeten in de dorpshuizen mogelijk. In Raalte Dorp zijn er geen dorpshuizen en vervullen de wijkcentra en de bibliotheek nu deze rol. Ontmoeten in Eigen Dorp (OED) is een vrij-toegankelijke vorm van dagbesteding. Wordt alleen georganiseerd in de buurtdorpen. We zien dat daar ook inwoners komen met zwaardere zorgvragen.

Ondersteuning

Dagbesteding: gecontracteerde partners geven aan dat het vervoer een financiële uitdaging is. Meerdere partijen (die ook dagbesteding bieden) geven daar nu invulling aan. Wens van de aanbieders is om zoveel mogelijk inwoners uit de directe omgeving van de dagbesteding te ontvangen, waardoor vervoer een minder grote rol speelt.

Er zijn wachtlijsten als het gaat om huishoudelijke ondersteuning. Meer inwoners doen hier een beroep op en willen soms zorg van een specifieke partij. Waarschijnlijk komt vanaf 2026 de inkomensafhankelijke bijdrage weer terug, waardoor de wachtlijsten waarschijnlijk weer korter worden.

Het taxivervoer van ouderen loopt nu goed. Het wordt wel een uitdaging om dit zo te houden met de toename van het aantal zelfstandig wonende ouderen.

Voor mantelzorgondersteuning zijn er nu 2 partners gesubsidieerd te weten Carinova en Evenmens. Gezamenlijk bieden de twee partners mantelzorgondersteuning aan verschillende doelgroepen.

Vanuit de pijler Vergrijzing uit het Regioplan Midden IJssel werken we aan versteviging van deze domeinoverstijgende samenwerking en de doorlopende lijn in zorg. Er is een proeftuin in Lemelerveld over domeinoverstijgend samenwerken, deze wordt hierbij als inspiratiebron gebruikt.

Vorbereid op de toekomst/ preventie

Om zo vroeg mogelijk kwetsbaarheden te signaleren en senioren te informeren over diverse organisaties en activiteiten wordt het project 'Seniorenbezoek' door WijzWelzijn uitgevoerd. Het project bestaat uit twee onderdelen. 75-plussers worden via een brief uitgenodigd voor een huisbezoek door een vrijwillige seniorenbezoeker. Zij gaan bij alle 75-plussers langs die een brief hebben ontvangen om te vragen of zij mee willen doen aan het project. Door het seniorenbezoek wordt de situatie van 75-plussers in de wijk in beeld gebracht.

Dementievriendelijke gemeente: S1-verpleegkundigen doen voorlichting bij bijvoorbeeld verenigingen.

Sinds 2024 worden wooncoaches van Salland Wonen ingezet om bewustzijn over de woontoeekomst te versterken. Salland Wonen heeft hiervoor middelen vrijgemaakt.

Bijeenkomsten met het thema bewustwording zelfstandig thuis wonen (55+) vinden in het najaar van 2024 plaats. Doorpakken Salland gaat aan de slag met een drietal bijeenkomsten over De Woontoe-

komst van Raalte. Doorpakken Salland doet dit samen met onze belangrijke maatschappelijke partners in het voorveld zoals Wijz Welzijn, Salland Wonen, S1 Wijkverpleegkundigen en het Sportbedrijf.

Valpreventie: Een deel van de middelen voor valpreventie die we vanuit het GALA ontvangen wordt ingezet op de financiering van de rol van buurtsportcoaches bij het Sportbedrijf.

Raalte Sportief en Gezond: Het programma heeft als hoofddoel het voorkomen of uitstellen van gezondheidsinterventies door collectieve preventie. Met de subsidieregeling "Raalte Sportief en Gezond" ondersteunt de gemeente integrale pilots voor vernieuwende activiteiten, met als doel om een bijdrage te leveren aan de groei in 2026 van het aantal inwoners met een gezonde leefstijl. De preventieve inzet vanuit Raalte Sportief & Gezond sluit deels aan bij de opgaven zoals die zijn geformuleerd in het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en het Sportakkoord II. We zien gezondheid vanuit een brede blik op gezondheid vanuit het gedachtengoed van Positieve Gezondheid. We bepalen datagericht onze focusambities.

Laaggeletterdheid en bestaanszekerheid

Zie toelichting bij de 27+ doelgroep. Dit is voor ouderen niet anders.

C Uitdagingen en kansen

- Raalte kent een groeiopgave, als onderdeel het opleveren van 3000 nieuwe woningen. Dit biedt een kans voor meer levensloopbestendige woningen, waardoor mogelijk meer ouderen doorstromen en zo meer huizen voor anderen vrijkomen. In het regionale afsprakenkader Ouderenhuisvesting zijn per gemeente aantallen opgenomen van te realiseren zorggeschikte, geclusterde en nultrade-woningen.
- Beter gebruik maken van bestaand maatschappelijk vastgoed voor ouderen om te ontmoeten, voor te lichten en te zorgen voor een zinvolle daginvulling.
- Kunnen we de sociale basis nog beter inzetten voor laagdrempelige dagbesteding in de sociale basis? Kunnen we Ontmoeten in Eigen Dorp (OED) ondersteunen met de expertise van zorgpartners om hier ook mensen die zwaardere zorg nodig hebben te houden?
- Ontmoeten in wijken en buurten. Niet betuttelend, maar met elkaar en samen met de doelgroep. Het aanbod moet ook passen bij de vraag van de doelgroep. Blijvend ontwikkelen. De oudere van nu is een andere ouder dan de oudere van de toekomst.
- Focus op wat iemand nog wel kan, beroep op wederkerigheid. Kan een ouder iets voor een jongere betekenen en andersom. Meer gebruik maken van community-care.
- Als samenwerkingspartners meer dezelfde taal spreken (positieve gezondheid), zodat wij als gemeente aan onze inwoners de juiste verwachtingen meegeven waar ze wel/niet op kunnen rekenen.
- Aandacht voor sporten en bewegen, ook bij dementie, en de extra inzet die dit vraagt van sportverenigingen.
- Bij jonge 67+'ers tijdig in gesprek over zingeving, daginvulling en inzet op vrijwilligerswerk.
- In de kleinere gemeenschappen wordt veel naar elkaar omgekeken. In Raalte dorp is veel minder cohesie. Is die te verbeteren zodat ook meer naar de ouderen omgekeken wordt?
- Als gevolg van de decentralisatie van zorg wordt steeds zwaardere zorg thuis geleverd. Voor onze zorgpartners betekent dit dat ook intramurale zorg (Wlz) steeds vaker in de thuissituatie wordt ingezet. Inwoners hebben te maken met een doorlopende lijn in zorg veelal beginnend vanuit de Zorgverzekeringswet (Zvw) naar de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en tenslotte de Wet langdurige zorg (Wlz). Dit vraagt een nog betere domeinoverstijgende samenwerking tussen de drie wetten Zvw, Wmo en Wlz.
- De doelstellingen voor valpreventie zijn ruim gedefinieerd, waardoor we de middelen breder kunnen inzetten.

Proeftuinen

Proeftuinen

In 2025 willen in een aantal proeftuinen nieuwe vormen van samenwerken of interventies uitproberen.

Wij zien daarvoor kansen op de volgende thema's:

- Ontmoeting en activering ouderen in Raalte Dorp.
- Netwerk senioren in Raalte Dorp; betere samenwerking met gezamenlijke opdracht.
- Collectieve schuldhulpverlening.
- Doorontwikkeling sociaal loket.
- Basisvaardigheden: samenwerking taalpunt en Humanitas beter benutten om het gebruik meer stimuleren.

- Jongerenwerk beter benutten om zwaardere zorg te voorkomen.
- Alternatieven in de sociale basis voor (individuele) begeleiding en daginvulling die nu onder de WMO vallen.
- Hybride ondersteuning (ook online ondersteunen) verder ontwikkelen.

Hieronder data die behulpzaam kunnen zijn om te bepalen waar de Proeftuin de meeste impact kan hebben.

Algemeen: gezondheidsverschillen in Raalte

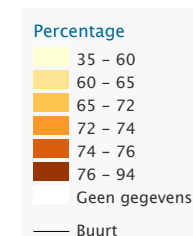
- De gezondheidsverschillen in Raalte zijn groot.

Gezondheid en bewegen	Raalte	Heino	Laag Zuthem	Heeten	Nieuw Heeten	Broekland	Mariënheem	Luttenberg	Lierderholthuis
% gezondheid goed	81	82	85	83	84	85	84	84	85
% chronisch ziek	33	32	28	30	28	29	29	29	30
% belemmering door beperking	15	13	10	12	11	10	11	11	10
% alcoholgebruik (voldoet aan alcoholrichtlijn)	41	40	36	36	35	35	35	36	36
% overgewicht	53	52	49	51	53	51	51	50	52
% roker	16	14	14	14	14	13	14	13	15
% mantelzorger	15	15	17	16	16	17	16	18	17
% wekelijkse sporter	49	49	49	48	47	49	49	50	46
% Nederlandse Norm Gezond Bewegen	51	51	52	51	50	52	51	51	51
% risico angst en depressie	43	40	39	39	39	38	38	38	39
% eenzaamheid	43	42	39	39	38	38	39	38	38
% moeite met rondkomen	10	8	8	7	7	7	7	6	10

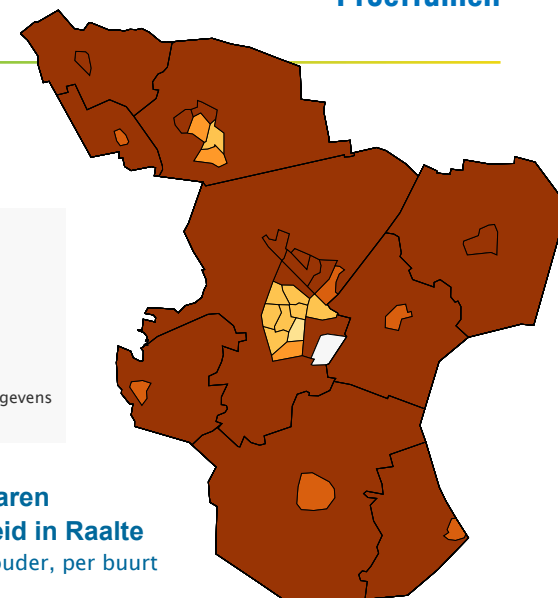
- De meeste risico's op gezondheidsachterstanden doen zich voor bij de inwoners van een zestal wijken rondom het centrum van Raalte dorp, te weten; wijken Olykampen, Blekkerhoek, Langkamp, Raalte centrum, Drostenkamp en Westdorp.
- In de gemeente Raalte is een zestal wijken rondom het centrumgebied van Raalte Dorp (wijk Raalte) met een lage sociaaleconomische status (SES). De andere dorpen kennen geen wijken met een lage

sociaaleconomische status. In deze dorpen wonen wel inwoners met een lage sociaaleconomische status, maar zij wonen minder geconcentreerd bij elkaar.

- Ook de verschillen in hoe gezondheid ervaren wordt door onze inwoners zijn groot. De ervaren gezondheid is lager in de wijken van Raalte waar de gezondheidsverschillen het grootst zijn.
- Op basis van de data willen we gericht investeren voor gelijke kansen.

**Goed ervaren
gezondheid in Raalte**
18 jaar en ouder, per buurt
2022

Gezondheid en bewegen	Francis-cushof	Salland	Het Overstigt	Het Raan West	Het Raan Oost	Tijenraan	De Enk	De Zegge	De Vloed kampen	De Olykampen	Westdorp	Langkamp	Hartkamp	Blekkerhoek	Raalte centrum	Drosten kamp
% gezondheid goed	92	91	86	85	83	87	81	85	83	74	75	77	81	74	74	79
% chronisch ziek	20	15	28	30	31	25	32	28	33	38	38	35	33	38	37	36
% belemmering door beperking	4	5	9	9	12	9	15	11	12	21	21	18	14	22	23	19
% alcoholgebruik (voldoet aan alcoholrichtlijn)	28	31	35	36	38	38	41	34	40	50	48	44	42	47	47	45
% overgewicht	44	44	49	51	53	45	54	51	53	58	58	57	55	57	54	51
% roker	12	13	14	14	17	12	17	15	16	22	16	21	17	17	16	9
% mantelzorger	12	11	16	17	16	14	15	15	17	14	16	14	15	15	12	16
% wekelijkse sporter	65	64	59	57	52	59	49	54	52	41	40	44	48	42	44	48
% Nederlandse Norm Gezond Bewegen	56	57	55	57	54	56	51	53	54	47	45	49	52	45	43	47
% risico angst en depressie	35	39	40	38	42	38	43	40	40	50	46	48	44	47	48	39
% eenzaamheid	31	32	38	38	42	38	43	38	41	52	48	48	44	49	52	45
% moeite met rondkomen	5	6	7	5	9	5	10	7	10	18	11	16	11	12	10	4

Gemeente Raalte

Zwolsestraat 16, 8101 AC Raalte

Postbus 140, 8100 AC Raalte

T (0572) 347 799

E info@raalte.nl

W www.raalte.nl